

พฤติกรรมการณ์ตนเองของสมาชิกชมรมผู้ติดเชื้อเอชไอวี
จังหวัดเพชรบุรี

ถว้หน้ที่ สัจจเจริญพงษ์

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหน้ของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต (สาธารณสุขศาสตร้)
สาขาวิชาเอกสูขศึกษาและพฤติกรรมศาสตร์
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล
พ.ศ. 2553

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยมหิดล

พฤติกรรมการดูแลตนเองของสมาชิกชมรมผู้ติดเชื้อเอชไอวี จังหวัดเพชรบุรี
SELF-CARE BEHAVIORS OF HIV CLUB MEMBERS, PETCHABURI PROVINCE

ถวายนันท์ สัจจเจริญพงษ์ 5037574 PHPH/M

วท.ม. (สาธารณสุขศาสตร) สาขาวิชาเอกสุขศึกษาและพฤติกรรมศาสตร์

คณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ : นิรัตน์ อิมามิ Ph.D. , มณีรัตน์ ชีระวิวัฒน์ Ph.D. ,
มันทนา ประทีปะเสน Dr.P.H.

บทคัดย่อ

การวิจัยเชิงสำรวจแบบตัดขวางนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาพฤติกรรมการดูแลตนเองด้านการรับประทานยาต้านไวรัสและด้านการป้องกันการแพร่กระจายเชื้อเอชไอวีและการรับเชื้อเพิ่ม รวมถึงปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการดูแลตนเองของสมาชิกชมรมผู้ติดเชื้อเอชไอวี จังหวัดเพชรบุรี กลุ่มตัวอย่างเป็นสมาชิกชมรมผู้ติดเชื้อเอชไอวี จำนวน 222 คน โดยเป็นสมาชิกจากศูนย์บริการแบบองค์รวม 188 คน และกลุ่มผู้ติดเชื้อเอชไอวีและผู้ป่วยเอดส์ 34 คน รวบรวมข้อมูลโดยสัมภาษณ์ตามแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรด้วย สถิติเพียร์สัน ไค- สแควร์ และสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เพียร์สัน

ผลการวิจัยพบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ร้อยละ 60.4 เป็นเพศหญิง มีอายุตั้งแต่ 25-61 ปี อายุเฉลี่ย 38.8 ปี ร้อยละ 43.2 มีสถานภาพสมรสหม้ายหรือหย่าร้างหรือแยกกันอยู่ กลุ่มตัวอย่างมากกว่าครึ่งมีการศึกษาระดับประถมศึกษาหรือต่ำกว่า และร้อยละ 50.9 ประกอบอาชีพรับจ้าง โดยรายได้เฉลี่ยของครอบครัวต่อเดือนส่วนใหญ่ น้อยกว่า 5,000 บาท ทั้งนี้กลุ่มตัวอย่างมีระยะเวลาการติดเชื้อเอชไอวีตั้งแต่ 1 เดือนถึง 19 ปี เฉลี่ย 6.4 ปี โดยมีการเปิดเผยผลเลือดให้คนในครอบครัวทราบมากถึงร้อยละ 94.6 และพบว่าส่วนใหญ่ร้อยละ 48.2 ไม่มีอาการเจ็บป่วยก่อนมารับการรักษาด้วยยาต้านไวรัส กลุ่มตัวอย่างเกือบทั้งหมดมีพฤติกรรมการกินยาต้านไวรัสต่อเนื่องสม่ำเสมอ ร้อยละ 93.2 กินยาครบทุกมื้อ ร้อยละ 96.4 กินยาครบทุกเม็ด ร้อยละ 98.6 เกือบครึ่งหนึ่งของกลุ่มตัวอย่างกินยาไม่ตรงเวลา ร้อยละ 49.1 ที่สำคัญคือ ยังมีกลุ่มตัวอย่างที่ลืมกินยาร้อยละ 14.9 ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการกินยาต้านไวรัสอย่างสม่ำเสมอ ในภาพรวมคือสถานภาพสมรส ประสบการณ์การติดเชื้อโรคฉวยโอกาส การรับรู้ความสามารถตนเอง และการสนับสนุนทางสังคม ในส่วนของพฤติกรรมป้องกันการแพร่กระจายเชื้อเอชไอวีและการรับเชื้อเพิ่ม กลุ่มตัวอย่างร้อยละ 76.1 มีการป้องกันการแพร่เชื้อเอชไอวีและป้องกันการรับเชื้อเพิ่มในหลายรูปแบบ ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมป้องกันการแพร่เชื้อเอชไอวีและป้องกันการรับเชื้อเพิ่ม คือ ประสบการณ์การติดเชื้อฉวยโอกาส ความรู้เกี่ยวกับโรคเอดส์ และความสามารถในการเข้าถึงบริการของชมรม

ผลจากการวิจัยดังกล่าวควรส่งเสริมสนับสนุนให้ชมรมผู้ติดเชื้อเอชไอวีมีการรณรงค์และให้ความรู้เกี่ยวกับการป้องกันตนเองจากโรคเอดส์หรือโรคติดเชื้อทางเพศสัมพันธ์อื่นๆแก่สมาชิกเพื่อป้องกันการมีผู้ติดเชื้อเอชไอวีเพิ่มขึ้น รวมถึงการพัฒนาแนวทางในการกระตุ้นเตือนให้ผู้ติดเชื้อเอชไอวีกินยาต้านไวรัสตรงเวลามากขึ้น

คำสำคัญ : พฤติกรรมการดูแลตนเอง / ผู้ติดเชื้อเอชไอวี / ผู้ป่วยเอดส์

SELF-CARE BEHAVIORS OF HIV CLUB MEMBERS, PETCHABURI PROVINCE

THAWANAN SUJJARENGPONG 5037574 PPH/M

M.Sc. (PUBLIC HEALTH) MAJOR IN HEALTH EDUCATION AND BEHAVIORAL SCIENCES

THESIS ADVISORY COMMITTEE : NIRAT IMAMEE, Ph.D., MANIRAT THERAWIWAT, Ph.D., MONDHANA PRADIPASEN, Dr., P.H.

ABSTRACT

This cross-sectional survey research was aimed at studying self-care behaviors in regard to taking antiretroviral medicines, preventing the spread of HIV and contracting HIV, and other factors related to self-care behaviors of HIV club members in Petchaburi Province, Thailand. The sample was 222 HIV club members, among this group 188 were members from the Wholistic Service Centers and 34 were HIV cases and AIDS patients. The data were collected by using structured interviewing schedules. The relationship between variables was analyzed with Pearson Chi-square and Pearson's Product Moment Correlation Coefficient.

The results showed that the highest percentage of the sample (60.4%) were females, aged between 25-61 years, with an average age of 38.8 years; 43.2 percent were widowed, divorced or separated; more than half had finished primary education; 50.9 percent were laborers; most had an average income of less than 5,000 Baht a month. The sample have had the HIV infection for between 1 month and 19 years, with an average of 6.4 years; a high percentage of the sample (94.6%) mentioned that they had informed their family' members of their blood test result; and 48.2 percent did not have any illness before coming to get antiretroviral treatment. Almost all of the sample took antiretroviral medicines regularly, 96.4 percent took all antiretroviral medicines as prescribed, 98.6 percent took all the tablets of prescribed antiretroviral medicines; almost half (49.1%) did not take antiretroviral medicines punctually as prescribed while 14.9 percent forgot to take their antiretroviral medicines prescribed. In regard to the factors related to regular antiretroviral medicine taking behavior, the following factors were found: marital status, experiences of getting opportunistic complications, perceived self-efficacy, and social supports. In regard to the behaviors for preventing HIV spreading and getting additional HIV, 76.1 percent had performed different behaviors for preventing HIV spreading and getting additional HIV. Experiences of getting opportunistic infection, knowledge about AIDS, and accessibility to the services of the HIV Club were found to be related to behaviors for preventing HIV spreading and getting additional HIV.

From the aforementioned results, the suggestions are: the AIDS Club should organize activities for campaigning and educating HIV Club members to gain knowledge about self-care behaviors for preventing AIDS and other sexually transmitted diseases, in order to prevent new cases with HIV infection, and the best practice should be developed to remind a person with HIV infection to take antiretroviral medicines punctually.

KEY WORDS : SELF-CARE BEHAVIORS / HIV-INFECTED PERSON / AIDS PATIENTS

154 pages